

In veilige handen van professionals is essentieel

In de afgelopen vijftien jaar is de medische problematiek van de gasten in Hospice Francinus de Wind niet veranderd, wel de intensiteit van de zorg. Die is erg toegenomen. Daarnaast nemen de verpleegkundigen meer werk uit handen van de hospice-artsen. Het toverwoord: vertrouwen.

Sommige verpleegkundigen, zijn net als de hospiceartsen al lang aan de hospice verbonden. "Daardoor is de vertrouwensband groot", vindt hospicearts Giel Neijens. "Je durft ook meer aan elkaar over te geven."

Ook kijken de professionals op een andere manier naar de gast. Hospice-arts Suzanne Ophij-Parthemos: "In het begin waren we meer sturend bezig, geleid door de theorie hoe een mens zijn weg naar de dood bewandelt. We accepteren nu meer dat de dingen gebeuren zoals het komt. Door een bredere kijk en onze ervaring zijn we ook wat milder geworden. Verpleegkundige Petra: "We hebben ontdekt dat het bij iedere gast weer anders gaat, op een manier die past bij de persoon en zijn levensverhaal. Dat beïnvloedt ons handelen, we bewegen mee met het proces van de gasten." Daarnaast heeft de hospice meer oog gekregen voor aanvullende zorg, die het welzijn vergroot. "De complementaire zorg, zoals schoonheidsbehandelingen, voetmassages en aromatherapie, zijn niet meer weg te denken".

Wat altijd is gebleven: een goede band opbouwen met de gasten en hun familie. "Dat is dé manier om te begeleiden naar een goed afscheid", vindt geestelijk verzorger Cia van Woezik. Maar het wordt lastiger, vindt hospice-arts Peter Engelenburg. "De opnames zijn korter. Daardoor is het moeilijker om de gast en familie te ondersteunen op de weg naar het levenseinde. Dat maakt het werk veel intensiever." Suzanne: "Soms ontmoet je de familie pas bij het condoleren."

Het behouden van de regie in leven en sterven neemt een steeds grotere plaats in. Gasten en familie stellen de vraag om euthanasie steeds vaker. Cia: "Steeds meer mensen hebben geen binding meer met de kerk, nemen daardoor

de regie meer in eigen hand." Toch vindt euthanasie binnen de hospice maar heel weinig plaats. Giel: "Gasten voelen zich hier veilig en serieus genomen, dat is essentieel. Tijdens het bespreken van de sterfscenario's met de gast en de familie komt ook altijd palliatieve sedatie aan de orde, het bewustzijn met medicatie opzettelijk verlagen. We zien dat we dit de laatste jaren steeds vaker toepassen."

Toegenomen is ook het aantal huisartsen die hoofdbehandelaar blijven. Peter: "Huisartsen blijven ook in de hospice hun patiënten begeleiden." Suzanne: "Vooral jonge huisartsen staan daarvoor open. Een goede ontwikkeling. Gast en huisarts hebben al een vertrouwensband opgebouwd. Bij specifieke vragen kunnen ze uiteraard altijd bij ons terecht."

Volgens de verpleegkundigen en hospice-artsen zijn de afgelopen vijftien jaar verschillende stappen gezet om de zorg naar een nog hoger plan te brengen.

WIJ DANKEN OOK AL ONZE TROUWE VRIENDEN EN DONATEURS VOOR HUN JAARLIJKSE BIJDRAGE!

Sponsors in natura

Bakker Bart
Restaurant Sfeerlijk
Schoonmaakbedrijf Swaagman
Vissers Waalwijk
Monuta
VanEngelen Communicatie
Eetcafé City
Optoon
Klijn Teksten
Schilt Airconditioning
Pro Install
Rola Brandbeveiliging
Fiorito Bloemwerkers
J.B. BedrijfsHulpVerlening Drunen
Restaurant 't Galgenwiel
Molema, huisvestingsadvies & bouwmanagement
Musters Asperges
Kleingeld
Magneet Interieurs

Sponsoring kookzondag

La Vittoria Waalwijk
Restaurant 't Slot
Slagerij van Roessel B.V.
Visspecialzaak Harold Paridaens
Visspecialzaak Dekkers
Van Son Asperges Haarsteeg
Bakkerij H. van Beijnen B.V.
Zuivelboerderij De Kern
Groentespecialzaak Luc Van Bokhoven
De Vinotake
Specialiteitslagerij Henk Knippels
Keurslager Frank van Gils
Het Vishuys
Hanos/ISPC Breda
Verlinden Drink & Discover
Fiorito Bloemwerkers
Snack a Fish

EEN HUIS VOOR PALLIATIEVE TERMINALE ZORG
Warm, waardig en waardevol

Hospice NIEUWS

INFORMATIEBLAD OVER HOSPICE FRANCINUS DE WIND

maart 2019
nummer 35

17 maart open dag Hospice Francinus de Wind

Ciny de Wind had een vooruitziende blik

Warm, waardig, waardevol. Dat was het credo van Hospice Francinus de Wind toen het in 2004 werd geopend. Vijftien jaar later maken professionals en vrijwilligers dat nog altijd waar, al moet er achter de schermen op financieel vlak hard worden gevochten voor erkenning.

Ciny de Wind was met zijn bedrijf Holland Heating heel succesvol. Dat wilde de ondernemer delen met Waalwijk, waar zijn wortels lagen. Hij deed dat door een hospice te realiseren. Een gebouw, waar het woord thuisgevoel bij past. Een plek waar gasten hun laatste levensfase doorbrengen. Een veilige omgeving, gegarandeerd door verpleegkundigen, verpleeghuisartsen en huisartsen. Ondersteund door het cement van de samenleving: vrijwilligers.

Er moesten de nodige hobbels worden genomen voordat er groen licht kwam voor een hospice, zegt Dick Schonis, voorzitter van Stichting Hospice Francinus de Wind. "Het Zorgnetwerk Midden-Brabant zag niets in Waalwijk. Het hospice moest in Tilburg komen. Daar is Ciny dwars tegenin gegaan. Hij kon

ook zijn gelijk halen: er kwam geen cent overheids-geld aan te pas."

In Engeland was het fenomeen hospice al langer bekend, in Nederland maar amper. Het was dus lastig inschatten hoeveel bedden er nodig waren. Twee, wees onderzoek uit. Ciny was ruimhartig, van vier werden het er zes en in het definitieve plan uiteindelijk acht. "Dat is nagenoeg nooit te veel geweest", zegt algemeen manager Baukje Lycklama à Nijeholt, "want door de jaren heen hadden we bezettingsgraad van zeven bedden." Ciny de Wind had kennelijk een vooruitziende blik.

Regionaal wordt de hospice regelmatig begünstigd door sponsors en vrienden van de hospice. Ook als goed doel wordt tijdens evenementen aan de hospice gedacht. Bovendien is de burger zeer betrokken: tachtig vrijwilligers ondersteunen de professionals. Erkenning op financieel vlak is volgens Dick Schonis een ander verhaal. "Eerst werd hospice Francinus de Wind gelijkgeschakeld met de thuiszorg, daarna gezien en bekostigd zoals een verpleeghuis. Ook in dat hokje past een hospice niet. Juist doordat onze gasten veel meer zorg nodig hebben, vraagt dat meer inzet van de professionals. Dat kost meer geld. Elk jaar is het daardoor een gevecht om de begroting rond te krijgen. Maar we kunnen gelukkig bouwen op onze Stichting Fondsenwerving. En op onze vrijwilligers. Zij besparen ook enorm veel kosten. Zonder hen zou dit niet mogelijk zijn."

Hospice Francinus de Wind heeft een aardige metamorfose ondergaan. Dankzij giften en sponsoren is er een stilteruimte gebouwd. Baukje: "We kunnen bogen op een geweldig klusteam. Mannen met rechter handen en ze staan altijd voor ons klaar.

lees verder op pag.2

Baukje Lycklama à Nijeholt en Dick Schonis, en met hen het gehele bestuur, zijn blij met de erkenning vanuit de regionale gemeenschap voor het werk dat in Hospice Francinus de Wind wordt verricht.

Verder in dit nummer:

- 2 Fondswerving staat elk jaar voor een uitdaging
- 3 Voor Carla, Jeanne en Truus is de hospice een tweede thuis | De klusploeg: van een piepend bed tot het bouwen van een berging
- 4 In veilige handen van professionals is essentieel

Hospice Nieuws

Uitgave door
Stichting Fondswerving

Redactie

Kees Klijn
Baukje Lycklama à Nijeholt
Leny van de Zande

Vormgeving en druk

VanEngelen Communicatie

Oplage

1250 stuks

Abonnement

Een abonnement op Hospice Nieuws krijgt u gratis wanneer u donateur wordt van Hospice Francinus de Wind. Vraag de folder met antwoordkaart aan.

Adresgegevens

Hospice Francinus de Wind
Eikendonkiaan 4, 5143 NG Waalwijk
telefoon: 0416-315800
e-mail: info@hospicefdw.nl
internet: www.hospicefdw.nl

Bankrekening

IBAN NL58 RABO 0155 8852 86
t.n.v. Stichting Fondswerving Hospice te Waalwijk.

Zij zorgen er voor dat de hospice ook qua huisvesting met zijn tijd meegaat."

Als highcare hospice, begiftigd met het Keurmerk Palliatieve Zorg, is er veel kennis in huis. "Die willen we heel graag delen", zegt Baukje. "Ik verwacht dat er in de toekomst zeker behoefte aan is. Door de vergrijzing wordt de zorg complexer.

Daardoor kan de druk voor de wijkverpleegkundige, huisarts en mantelzorgers flink oplopen. Met onze ervaring in de palliatieve zorg kunnen we wellicht voorkomen dat het escaleert. Bijvoorbeeld door een

wijkverpleegkundige aan te laten sluiten bij het multidisciplinair overleg. Daar kan ze advies inwinnen. Of we nemen een gast tijdelijk op. Dan kan de mantelzorger of partner even tot rust komen."

Het derde lustrum gaat niet zomaar voorbij. Zo is er op 12 maart een symposium in Theater De Leest. Op zondag 17 maart is er tussen 11.00 en 15.00 uur een open dag. Belangstellenden kunnen dan in kleine groepjes een rondleiding krijgen.

Fondswerving staat elk jaar voor een uitdaging

Ciny de Wind liet Hospice Francinus de Wind bouwen. Geld liet hij ook na om de hospice te ondersteunen in het werk dat moet worden verricht. Maar er was meer nodig om de continuïteit en de kwaliteit te waarborgen. Dus werd Stichting Fondswerving Hospice Waalwijk in het leven geroepen. "Elk jaar is het weer een uitdaging om dat deel van de begroting dat niet is gedekt rond te krijgen", zegt voorzitter Niek Splinter.

Paul van Lammeren, burgemeester Jan de Geus, arts Willem Bogers en een Comité van Aanbeveling met onder meer voormalig-premier Dries van Agt hebben het fonds 2004 al in de steigers gezet. Noodzakelijk, weet Niek, die sinds 2009 voorzitter is. "Weliswaar nemen ziektekostenverzekeraars en de rijksoverheid grote delen van de begroting voor hun rekening, maar zij dekken lang niet alle kosten. En er zijn bovendien altijd onvoorziene uitgaven. Die nemen wij voor onze rekening. Of er zijn wensen, denk aan de stilteruimte. Daar komt heel veel geld bij kijken, maar we hebben het gered. Mede door de toertochten met oud-wielrenners en het Kersthuis Waalwijk. Dat leverde heel veel op." En ook: "De stichting zorgt ervoor dat het personeel er volledig kan zijn voor de gasten. Die moet je niet ook nog eens opzadelen met het zoeken van sponsors."

Het is elk jaar weer spannend wat er binnenkomt. "Daar kun je geen peil op trekken. Wel is het zo dat we door een paar grote evenementen een stevige donatie krijgen. Dat was de toertocht, nu is dat het golftoernooi. Maar er zijn ook jaren dat het lastiger was, denk aan de kredietcrisis. De factor toeval speelt ook een rol. Zo krijgen we weleens een legaat, heel mooi is dat. Ook is het zo dat de gemeenschap, met name de ambassadeurs, de vrienden en donateurs, de hospice een heel warm hart toedraagt. We mogen soms een cheque in ontvangst nemen als er een jubileum is geweest bij een bedrijf of van familie of verwanten bij een uitvaart." Fondswerving is onontbeerlijk, vindt Niek. "We zorgen er voor dat er meer kan gebeuren. Een mooi voorbeeld is de stilteruimte. Maar ook immaterieel doen we veel. Zo wordt de professionele

Fondswerving is onontbeerlijk, vindt voorzitter Niek Splinter. "We zorgen er voor dat er meer kan gebeuren."

geestelijke zorg ook door de stichting gefinancierd. Bij goede hospicezorg hoort naast medische en verpleegkundige zorg ook de geestelijke verzorging."

Parel van Waalwijk

Aan de stilteruimte heeft Ina van Cromvoirt een grote bijdrage geleverd. Zij is een van de ambassadeurs. Een ambassadeur tracht in zijn lokale gemeenschap sponsors te werven voor de hospice, vooral door te putten uit hun uitgebreide netwerk. Ina is daar heel succesvol in. "Ik ken het hospice al toen er alleen nog maar plannen waren. Daardoor zit het diep in mijn hart. Als je ergens veel om geeft, wil je er ook werkelijk alles voor doen. Mensen die je aanspreekt voelen dat ook. Dan zijn ze ook graag bereid om een steentje bij te dragen." Ina runt samen haar man, dochter en chef-kok eetcafé en zaal City. "Ik sta dus midden in de samenleving. Dan is het een kwestie van je voelhorens uitzetten. Dus als je wat hoort dat interessant is voor de hospice, ga ik er een keer mee aan de slag. Het is mijn tweede natuur. Want voor de parel van Waalwijk wil ik alles doen."

Ina van Cromvoirt, die van Baukje een bos bloemen krijgt, vindt de hospice de parel van Waalwijk.

Voor Carla, Jeanne en Truus is de hospice een tweede thuis

Vrijwilligers zijn het cement van de samenleving. Hospice Francinus de Wind kan dat volmondig beamen, want ongeveer tachtig vrouwen en mannen ondersteunen de professionals. Carla Tulfer, Jeanne Treuren en Truus Baeten hebben de historie van de hospice nagenoeg vanaf het begin meegemaakt. "In de hospice haal ik mijn energie."

Elk mens heeft zijn eigen talent. Het mooie van deze drie vrouwen is dat waar ze goed in zijn in de hospice kwijt kunnen. Truus: "Ik ben nogal creatief. Knutselen, kaarten maken, schilderen. Naast de zorg aan bed heb ik dat de gasten aangeboden voor een stukje afleiding. Nu is dat een stuk minder, ze zijn te ziek. En ik merk dat gasten meer hun privacy waarderen." Bovendien is de Ipad er gekomen: die biedt zo veel kansen om de verzinnen even te verzetten.

Carla is op het vlak van rouwverwerking een ervaringsdeskundige. In de hospice is loslaten en afscheid nemen onafscheidelijk met elkaar verbonden. "Het is fijn als je daarin iets mag betekenen." Jeanne geeft schoonheidsbehandelingen. "De gasten een beetje verwennen, mooi maken. Dat voelt goed, voor hen en voor mezelf. Het past ook bij wat dit hospice wil uitdragen: complementaire zorg.

Dus aandacht geven aan de complete mens: lichamelijk, geestelijk en sociaal." De talenten benutten is meer en meer uitgekristalliseerd. Daardoor kent de hospice nu ook zijn kookzondagen. Het zijn vrijwilligers met een passie voor de keuken, die willen daar graag een ander van laten proeven. Bovendien: samen eten aan een mooi aangeklede tafel, dat geeft jus aan het leven – ook in de hospice.

Vijftien jaar geleden werden vrijwilligers enigszins voorbereid op hun werk, vooral zorg aan bed verlenen. Nu is dat anders, zeggen de verpleegkundigen Gonny Vromans en Els van de Maaden, die de vrijwilligers begeleiden. "We bieden cursussen aan. Vier keer per jaar praten we over een thema." De vrijwilliger is wel veranderd. "Die heeft er ook zijn eigen leven naast. Werk, een gezin. Daardoor is er meer behoefte aan vaste diensten. Maar

de intentie is hetzelfde gebleven: er met hart en ziel zijn voor de gasten." Maar het is niet alleen geven, Jeanne, Carla en Truus krijgen er veel voor terug. Jeanne: "Ik werkte in een verpleeghuis. Wat ik hier leerde, kon ik daar toepassen. Ik haal vooral veel energie uit de hospice." Carla: "Als je ouder wordt, komt de dood meer in je leven op je pad. De ervaring in de hospice neem je dan mee."

Jeanne, Truus en Carla zijn als vrijwilliger al heel lang betrokken bij de hospice.

De klusploeg: van een piepend bed tot het bouwen van een berging

Hans Brok, Peter van den Tillaart, Arie Raamstijn, Jan Nelis, Jan van Esdonk, Peter Rozendaal, Jan van Bladel, Rini Fitters en Paulus van Hulten. Allemaal mannen met twee rechterhanden, die ze inzetten voor de hospice. De afgelopen tien jaar was de klusploeg goud waard. "We hebben heel veel geld bespaard."

Timmeren, een airco vervangen, tegels zetten, schilderen, loodgieterswerk, elektra en verwarming: ze kunnen het allemaal aan. "Eigenlijk zijn we een aannemersbedrijf van 65-plussers", zegt Hans, "en met maar een opdrachtgever: de hospice."

Hans Brok is er rond 2009 mee begonnen. Toevallig was dat niet. "Als uitvoerder heb ik de afbouw van de hospice begeleid", zegt de Druenaar. "Toen die klaar was, vroeg zorgmanager Mirjam Heinsbroek of ik vrijwilliger wilde worden. Dat was te vroeg, ik werkte nog volop. Ik heb wel beloofd dat de hospice op me kon rekenen als ik met prepensioen zou gaan."

Toen Hans rond 2008 in de vut ging, spendeerde hij de maandagmorgen aan de hospice. De karweitjes waren zeer divers. "Zorgen dat een bed niet meer piepte, een kapotte lamp vervangen. Klein onderhoud. Immers, de hospice bestond pas vijf jaar." Maar dat veranderde toen het tijd werd dat de acht gastenkamers een opknappbeurt kregen. "Ik zag het niet zitten om dat in mijn eentje te doen. Gelukkig kende ik vanuit de bouwwereld heel veel mensen. Zo ben ik aan Mari van Nunen gekomen, de schilder. Die zat trouwens ook bij ons op de carnavalsclub. Samen hebben we die klus geklaard. Ik hing de televisies op, die Ina van Cromvoirt had geregeld, trok de kabels door en Mari gaf de muren een fris kleurtje."

Meer grote klussen kwamen op het pad van de mannen. Meer vrijwilligers kwamen erbij. "Ben Mandemakers schonk een nieuwe keuken, wij hebben die gezet. Ook de zusterpost gaven we een facelift,

Jac Arts leverde het materiaal. En de badkamer is opgeknapt tot een mooie verzorgingsruimte." De grootste uitdaging was de stilteruimte. "Door veel zelf te doen, kon er veel geld worden bespaard. Een voordeel was wel dat we alles op eigen tempo konden doen. Er zat dus geen druk achter." Soms is dat echter niet te voorkomen. "Binnenkort komen er nieuwe airco's. Er is afgesproken dat het voorwerk, denk aan gaten boren, door ons wordt gedaan. Dat moet natuurlijk wel klaar zijn als dat bedrijf ze komt hangen."

De klussen die nu op het lijstje staan zijn: op alle gastenkamers een inbouwkledingkast maken. Na veel gepraat tussen architect en Stichtingsbestuur komt er buiten een mooie luifel.

Het voelt heel goed om waar je talent ligt toe te passen in de hospice, vindt Hans. "Ik doe het graag. En je krijgt er zo veel voor terug. Mensen die heel gelukkig zijn dat hun hospice er in kwaliteit er weer een stukje op vooruit is gegaan. En dat maakt mij weer gelukkig. Zo helpen we elkaar. Maar ik kan het niet alleen. Daarom bedank ik al mijn 'medewerkers' die me altijd door dik en dun hebben gesteund."

Op maandagmorgen is Hans Brok (midden) altijd met een klus bezig voor de hospice. Deze keer ondersteunen Peter van den Tillaart en Arie Raamstijn hem.